

PLATFORM FOR DIALOGUE FOR CONFLICT RESOLUTION IN CABO DELGADO

GUARDIÃO DA DEMOCRACIA E DIREITOS HUMANOS | www.cddmoz.org

Friday, October 8th, 2021 | Year 1, Number 7 | Director: Prof. Adriano Nuvunga | Swahili

Kuendeleza mkakati na kufafanua mafanikio: Mchoro Ramani ya utatuzi wa migogoro huko Cabo Delgado

Serikali zinapoamua kusambaza kete katika shughuli ngumu zaidi, yenye uharibifu, na isiyo na uhakika wanadamu wanaweza kushiriki katika vita - maendeleo ya mkakati mkubwa wa kumaliza mizozo (kwa mfano, *mkakati wa kutoka*) inapaswa kuwa mahitaji ya awali, sio mawazo ya baadaye.¹ Mkakati wa kutoka, haswa katika muktadha wa kijeshi, ni njia ya kuondoka kwa hali, ama baada ya malengo yaliyowekwa tayari au hali kufikiwa, au kama mkakati wa kupunguza kutofaulu. Muhtasari huu unakusudia kutoa mwongozo ili kuhakikisha kuwa ya zamani ni kesi huko Cabo Delgado, sio ya mwisho. Miaka 70 iliyopita imetoa mifano mingi ya kusikitisha ya hali ambapo mikakati ya kutoka haijafikiriwa kabla ya uingiliaji wa jeshi kuanza - haswa Vietnam, Iraq, Syria, na Afghanistan.

Muhtasari huu unajengwa juu ya machapisho sita ya awali katika *Mfululizo wa Utatuzi wa Migogoro* na inataka kutoa maoni ya kuandaa mkakati madhubuti wa kusuluhisha mzozo wa silaha. Wakati unatafakari juu ya vikwazo na changamoto nyingi, muhtasari huu pia hutoa mwongozo wa dhana ya utatuzi wa mizozo huko Cabo Delgado, unaolenga kuchochea mjadala zaidi.

Machapisho ya awali katika mfululizo hii ya-

meelezea kuwa mkakati madhubuti wa utatuzi wa mizozo haupaswi kutegemea njia za kijeshi peke yake. Njia hii inaendelea kutofaulu ulimwenguni kote, na mifano isiyoweza kusumbuliwa huko Somalia, DRC na Sahel. Violent Extremist Organisations (VEO), kama inavyoonekana Cabo Delgado, hivi karibuni hujifunza kuzoea maadui na hali zao mpya, kukuza mbinu tofauti za utendaji, na kupokea msaada wa nje kwa sababu ya madai yao. Hii ni kwa sababu sababu kuu za mizozo haziwezi kutatuliwa kwa matumizi ya nguvu. Kwa hivyo, utatuzi wa mizozo endelevu (ambao unashughulikia malalamiko yaliyokita mizizi, kunyimwa kwa kijamii na kiuchumi, na itikadi kali) inahitaji kuhusisha miradi inayosaidia katika nafasi ya kibinadamu na maendeleo, mbinu za wataalam za kuzuia na kukabiliana na msimamo mkali wa vurugu (P / CVE) na, kwa busara, mapema mazungumzo ya hatua na ya kutumia faida ya kijeshi na levers zingine. Kwa maneno mengine, "Kibinadamu, Maendeleo na Ujenzi wa Amani +".²

Kwa bahati nzuri, vifaa vyote vya utatuzi wa migogoro na rasilimali muhimu zilizoordheshwa hapo juu tayari zipo katika Cabo Delgado, lakini zinaonekana zinafanya kazi kwa kujitegemea, kwa kawaida (au wakati mwin-

¹ Adam Wunische, The Lost Art of Exiting a War, Oct 19. <https://warontherocks.com/2019/10/the-lost-art-of-exiting-a-war/>.

² Usaidizi wa kibinadamu, mipango ya maendeleo na ujenzi wa amani sio michakato ya mfululizo: zote zinahitajika kwa wakati mmoja kushughulikia udhaifu wa watu kabla, wakati na baada ya shida. Hii inamaanisha kukidhi mahitaji ya haraka wakati huo huo kama kuhakikisha uwekezaji wa muda mrefu ili kushughulikia sababu za kimfumo za mizozo na mazingira magumu.

gine sio kabisa) na bila mshikamano. Kwa hivyo, inauliza swali ikiwa Serikali ya Msumbiji na wasomi tawala wamefafanua vikali malengo yake ya kiwango cha juu (kitaifa/kisiasa) na hali ya mwisho inayotarajiwa kuhusu vita vya Cabo Delgado? Je! Wameanzisha mkakati wa jumla kufanikisha haya, kwa kutumia zana na rasilimali zinazohusiana na nguvu za kiuchumi na laini zilizoainishwa hapo juu, na nguvu ya uingiliaji wa jeshi?

Kuendeleza mkakati ni ngumu, haikatai umuhimu wake Kwa kuongezea, "bila mkakati kuongoza vitendo katika vita na vita, jeshi sio kitu chochote isipokuwa vurugu kwa ajili yake na suluhisho la ujanja." Kuendeleza mkakati madhubuti mara nyingi ni mchakato unaohitaji na wenye nguvu kwa sababu vita - kwa kiwango chochote - ni ngumu, na anuwai isiyo na kikomo ambayo hubadilisha asili na matokeo ya hali, na hivyo kuhitaji seti tofauti ya ustadi na mkao wa kisiasa. Kwa hivyo, kutambua vizuizi muhimu, vizuizi na anuwai ni muhimu tangu mwanzo wa mchakato. Jambo muhimu ambalo lina umuhimu wa mara kwa mara katika muktadha wa Cabo Delgado ni wakati. Changamoto zingine kuu zinazohusiana na wakati zimeorodheshwa hapa chini:

- Kutambua kilele cha shughuli za kijeshi: Huu ndio wakati ambapo vikosi hufikia kiwango cha juu cha faida ya kijeshi kabla ya hatua ya ziada kuja kwa gharama zinazokubalika zaidi za faida ndogo. Wakati wa kilele pia unahusiana na jinsi adui anavyoweza kukabiliana haraka, kukabiliana, na kupata tena mpango huo. Pia, wakati kilele kinapokaribia, hii ni moja ya nyakati ambazo mazungumzo yanaweza kuwa bora zaidi.
- Kwa nyakati za kupelekwa kwa muda mrefu, mara nyingi kwa sababu ya kushindwa kutambua au kutumia fursa ya kilele, gharama ya kudumisha shughuli za nguvu za kimataifa huongezeka. Je! Taifa linalowakaribisha na vikosi vina vyochangia vikosi vinaweza kuendelea kuchukua gharama (za kibinadamu na kifedha), wakati wengi katika jamii pana ya kimataifa wana wasiwasi juu ya nafasi

za kufanikiwa?

- Wakati mabadiliko ya muda mrefu ya ulinzi na usalama ni lazima nchini Msumbiji, hata wakati unaohitajika kufundisha, kuandaa, na kushauri vikosi haswa kwa mpito na vikosi vya kimataifa bado itachukua miaka. Kwa hivyo, njia zisizo za kijeshi za kusuluhisha mzozo, wakati vikosi vya kimataifa vimesalia mahali hapo ni njia inayofaa zaidi.
- Upotevu au ucheleweshaji wa fursa kubwa za kiuchumi na uwekezaji, haswa maendeleo ya LNG, huongezeka kwa wakati (haswa katika ulimwengu wa bei mbaya na isiyo na uhakika wa nishati). Kuweka masharti ya kuanza tena kwa kasi kwa maendeleo ya LNG lazima iwe lengo kuu la kimkakati, ikizingatiwa umuhimu wake wa kiuchumi wa kitaifa. Kwa njia sahihi, maendeleo ya LNG yanaweza kuanza tena katika miezi 2-3.
- Kwa kuongezea, maoni ya kuidhinisha hali ya kuanza tena kwa LNG inapaswa kuwa ahadi za ufadhili mkubwa wa ujenzi wa jamii kutoka kwa waendeshaji na makandarasi.
- Mipango ya maendeleo inayojumuisha miundombinu, maendeleo ya mtaji wa watu, na kuhamisha/makazi mapya mara nyingi huchukua miaka kutekelezwa kwa mafanikio. Walakini, mipango inayolengwa ya maendeleo inaweza kuleta 'mafanikio ya haraka' endelevu ambayo yatachangia utatuzi wa mizozo na kuboresha utulivu, kama vile mipango inayoweza kuboresha ustahimilivu wa jamii kukabili na kuzuia msimamo mkali wa vurugu.
- La muhimu zaidi ya yote, kukosekana kwa mkakati wa utatuzi kwa wakati na madhubuti kutaongeza mateso ya kibinadamu, kudhoofisha ukuzaji wa fursa za kujitafutia riziki, na kwa hivyo kuongeza kutokujali na kuchanganyikiwa kati ya watu wa eneo hilo - ambao ndio sababu kuu ya mizozo na husababisha mwenyeji wa wenye msimamo mkali wenye vurugu.

Kuzingatia mambo haya (kati ya mengine) ni nini maeneo kuu ya mkakati madhubuti? Ratiba ya dhana ifuatayo inatoa maoni kadhaa kwa mjadala, katika mfumo mkakati wa mwisho wa njia, njia na njia. Mwisho ni malengo ya kitaifa / kisiasa na hali ya mwisho inayotarajiwa; njia ni 'jinsi' au dhana inayotumika kufikia malengo, na njia ndio rasilimali zinazohitajika kuwezesha njia. Kama ilivyotambuliwa tayari, vitu muhimu vya mwisho vinapatikana tayari.

Malengo ya kiwango cha juu na hali ya mwisho inayotarajiwa:

Katika muktadha wa Cabo Delgado, yafuatayo ni mifano ya malengo ya kiwango cha juu na hali ya mwisho inayotaka:

- Lengo 1. Salama masilahi muhimu ya kimkakati ya kiuchumi.
- Lengo 2. Kutoa mazingira salama na yenye mafanikio kwa kurudi na/au makazi mapya ya watu waliohamishwa, na wale ambao wamebaki katika wilaya zilizoathiriwa na mizozo.
- Lengo 3. Kuimarisha usalama, utulivu, na uthabiti katika maeneo ya pembezoni mwa wilaya zilizoathiriwa na mizozo na kuzuia kuenea kwa msimamo mkali wa vurugu.

Jimbo la Mwisho: Mkoa salama na lenye mafanikio kwa wakaazi wake; kuanza tena kwa maendeleo ya maslahi muhimu ya kiuchumi, kama njia ya kusaidia ukuaji zaidi wa mkoa, utulivu na kuboresha utawala wa umma; maderewa wa msimamo mkali wenye vurugu walishughulikiwa na kuenea kwake kukaepukwa.

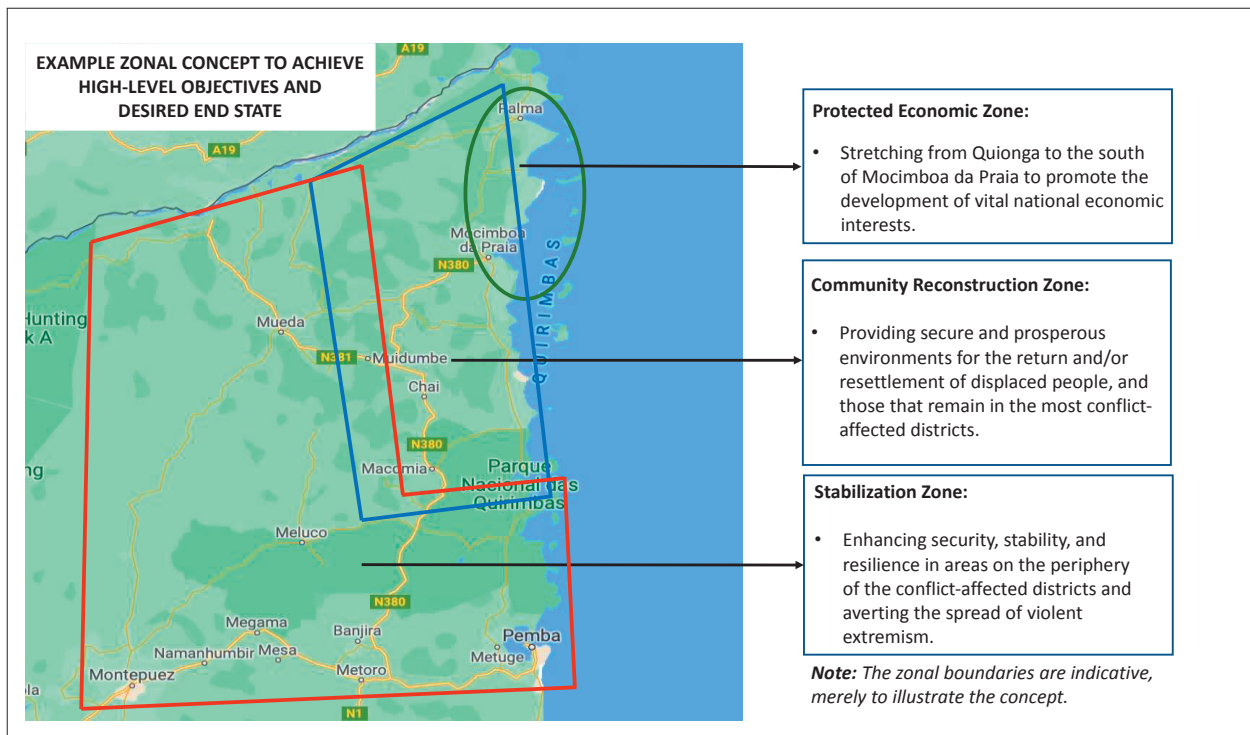
Njia: Dhana ya mfano kufikia mwisho

Kuna njia nyingi za *kufikiria njia za kufikia mwisho*. Mara nyingi, huelezewa kama safu ya awamu, inayolenga malengo ya kiwango cha utendaji, wakitafuta kufikia pamoja mahitaji ya kiwango cha juu; na/au, kupitia kwa mtazamo maalum wa kijiografia na uratibu wa kijeshi wa mipango ya kijeshi, ya kibinadamu, maendeleo, na uthabiti. Chochote usemi, dhana lazima zingatie kwa karibu muktadha maalum, mazingira, na hali ya mwisho inayotarajiwa.

Katika muktadha wa Cabo Delgado, inawezekana kuelezea njia rahisi zaidi ya kufikia hali ya mwisho kupitia dhana ya maeneo yaliyoongozwa na / au kuungwa mkono kupitia mazungumzo ya washika dau (ambayo pia husaidia kuunga mkono mapengo katika utawala wa umma). Mfano hapa chini unazingatia maeneo matatu yanayokamilisha na kuingiliana, yameimarishwa kupitia na mazungumzo.

- Kanda ya Uchumi Iliyolindwa kuwezesha kutekelezwa kwa Lengo la kiwango cha juu 1 (kupata maslahi muhimu ya kitaifa / kimkakati ya kiuchumi).
- Eneo la Ujenzi wa Jamii ili kuwezesha kutekelezwa kwa Lengo la kiwango cha juu 2 (kutoa mazingira salama na yenye mafanikio kwa kurudi na/au makazi mapya ya watu waliohamishwa, na wale ambao wamebaki katika wilaya zilizoathiriwa na mizozo) huku wakisaidia High-kiwango Lengo 1.
- Eneo la Udhibiti ili kuwezesha kutekelezwa kwa Malengo ya kiwango cha juu 2 (kama ilivyo hapo juu) na 3 (kuimarisha usalama, utulivu, na uthabiti katika maeneo yaliyo pembezoni mwa wilaya zilizoathiriwa na mizozo na kuzuia kuenea kwa msimamo mkali wa vurugu).

Kwa maneno ya kijiografia dhana ya eneo inaweza kuonyeshwa kama ifuatavyo:

Utekelezaji wa dhana ya ukanda inapaswa kuwa jukumu la kikundi kinachofanya kazi cha wakala anuwai, na wawakilishi kutoka kwa wigo wa uwezo na rasilimali zinazohitajika, pamoja na mazungumzo na washiriki wa washika dau wengi. Hatua muhimu katika mchakato wa upangaji wa kina zinapaswa kuwa kupakia rasilimali (ikiwa ni za kijeshi, maendeleo, kibinadamu, P/CVE n.k.) na kuzitumia kwa maeneo maalum, pamoja na mgawo wa ujumbe na kazi za kuhakikisha kwamba malengo ya kiwango cha juu yanapatikana. Wakati wote, wawezeshaji wa mazungumzo wanaunga mkono mchakato.

Eneo la Uchumi lililolindwa linaweza kuwekwa mara moja, na Vikosi vya Ulinzi vya Rwanda, na maendeleo ya LNG yanaweza kuanza tena ndani ya miezi 2-3. Hii inatoa kwamba kuna dhamana kwamba mabadiliko ya vikosi vya Msumbiji yatafanyika pole pole tu, na tu wakati wako tayari kwa jukumu hilo. Vivyo hivyo, na kiwango sahihi cha uwekezaji (kupitia michango mikubwa kutoka kwa waendesaji na wakandarasi wa LNG), *Eneo la Ujenzi wa Jamii* linaweza kuanzishwa kwa wakati huo huo. Mazungumzo ya washika

dau mengi yanayohitajika kuunga mkono njia hizi zinaweza kuanzishwa mara moja. Utekelezaji kamili wa Ukanda wa Udhubiti unaweza kuchukua muda mrefu, kwani maendeleo makubwa, uthabiti na juhudi za P/CVE juhudi haziwezekani kuanzishwa hadi mwaka ujao.

Mwishowe, mkakati wowote wa azimio unapaswa kulenga kuzuia ushawishi wa mzozi usioweza kusumbuliwa, au mzozi uliohifadhiwa ambao unazuia malengo ya kiwango cha juu kufanikiwa na kuzuia maendeleo ya mchakato wa kweli wa kuleta amani. Ikiwa hali hizi zinaruhusiwa kutawala, kuna uwezekano mkubwa kuwa tishio kutoka kwa msimamo mkali wa vurugu utaongezeka, mzozi huo utaendelea, na ni pamoja na msaada wa moja kwa moja wa kigaidi. Dirisha la kukuza mkakati madhubuti bado liko wazi, na rasilimali kuu zinazohitajika tayari zipo, lakini wakati sio upande wa amani, serikali na washirika wake. Kinyume chake, ni muhimu kutambua kuwa uwezeshwaji wa muda (kwa mfano, kupata nguvu kutoka kwa wakati) ni njia kuu ya kimkakati ya VEO, na wafuasi wao wa kimataifa.

EDITORIAL INFORMATION

Property: CDD – Centro para Democracia e Desenvolvimento
Director: Prof. Adriano Nuvunga
Editor: Emídio Beula
Author: CDD
Team: Emídio Beula
Layout: CDD

Address:
 Rua de Dar-Es-Salaam Nº 279, Bairro da Sommerschild, Cidade de Maputo.
 Telefone: +258 21 085 797

 CDD_moz
E-mail: info@cddmoz.org
Website: <http://www.cddmoz.org>

PROGRAMATIC PARTNER

FINANCING PARTNERS

